

Kulutuksesta kestävään ja vastuulliseen kuluttamiseen

Avainsanat: kulutus, kestävä kulutus, luonnonvara,
millainen kuluttaja sinä olet?, halu ja tarve

Mitä kulutus on?

Kulutus on jonkin **hyödykkeen** käyttämistä ja nauttimista.

Hyödyke on asia, joka tuottaa hyötyä sen kuluttajalle.

Esim. Tavara:

Palvelu:

Pohdi: Keksitkö esimerkkejä erilaisista kuluttamistasi hyödykkeistä?

Kuluttajat kuluttavat hyödykkeitä

Kuluttaja on henkilö, joka ostaa tai käyttää tavaroita tai palveluita.

Pohdi: Minkä hyödykkeen ostit viimeksi? Oliko se tavara vai palvelu?

Kumpia ostat enemmän, tavaroita vai palveluita?

Pohdi millainen kuluttaja sinä olet?

1. Mitä ostit viimeksi? Kuinka usein ostat uutta?

2. Montako kertaa viikossa käyt suihkussa?

a. Montako minuuttia suihkusi kestää?

b. Suljetko hanan saippuoinnin ajaksi?

c. Pesetkö hiuksesi joka kerta?

2. Käytätkö pyörää, joukkoliikennettä, käveletkö vai pyydätkö autokyydin kun kuljet esim. kouluun, harrastuksiin tai kaverille?

3. Mitä syöt? Kasvisruokaa, liharuokaa, sekaruokaa.

Tavaroilla ja palveluilla on hinta

- **Hinta voidaan määrittää:**
 - **Rahana:** esim. kengät maksoivat ostettaessa 49€
 - **Ympäristövaikutuksina:** kenkien tuotantoon ja kuljetukseen kuluu luonnonvaroja. Myös niiden käyttö ja käytöstä poistaminen vaikuttavat ympäristöön.

Pohdi: Mistä kenkäsi ovat peräisin ja mikä niiden hinta on?

Kulutusta on myös..

Asumiseen ja elämiseen kuuluvat asiat, kuten:

- Kodin rakentaminen ja kunnostus
- Sisustaminen
- Liikkumiseen kuluvat luonnonvarat, esim. auto ja auton polttoaine

Kestävä kehitys

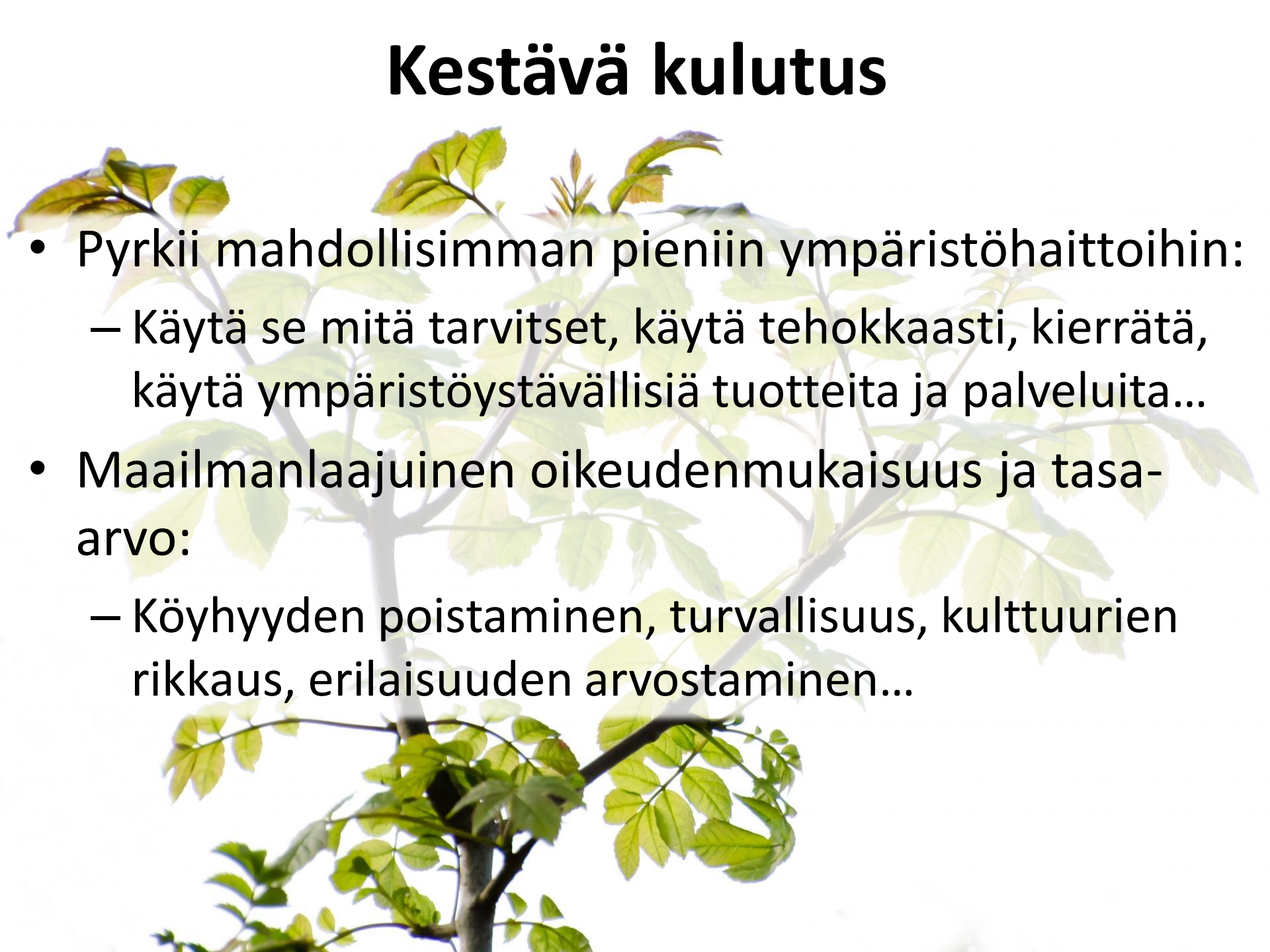
Maapallon **luonnonvaroja** käytetään siten, että niitä **riittää kaikille nyt ja tulevaisuudessa**.

Pohdi: Mitä ovat luonnonvarat?

Luonnonvaroja ovat esimerkiksi:

- Auringon säteily
- Vesistöt, makea vesi, aallot
- Tuuli
- Metsät, luonto, eläimet
- Ilma
- Tila
- Hiili, öljy, maakaasu
- Metallit
- Kallio- ja maaperä

Kestävä kulutus

-
- Pyrkii mahdollisimman pieniin ympäristöhaittoihin:
 - Käytä se mitä tarvitset, käytä tehokkaasti, kierrätä, käytä ympäristöystävällisiä tuotteita ja palveluita...
 - Maailmanlaajuinen oikeudenmukaisuus ja tasa-arvo:
 - Köyhyyden poistaminen, turvallisuus, kulttuurien rikkaus, erilaisuuden arvostaminen...

Millainen kuluttaja sinä olet?

Kulutusta voidaan mitata erilaisin mittarein: *Paljonko sinun elämäntapasi kuluttaa tai tuottaa haittaa?*

Vesijalanjälki: paljonko kulutat vettä

Hiilijalanjälki: hiilidioksidipäästösi

Ekologinen jalanjälki: kuinka suuri maa- ja vesialue tarvitaan ihmisen tai ihmisryhmän kuluttaman ravinnon, materiaalien ja energian tuottamiseen sekä syntyneiden jätteiden käsittelyyn

Miten omaan kulutukseen voi vaikuttaa?

Sama hyöty vähemmällä: esim. energiansäästö-lamppu, sulje suihku saippuan levityksen ajaksi

Osta vähemmän: tarvitsetko tuotetta todella?

Voiko sen korvata: esim. kirpputori, kirjasto

Käytä tuotteet loppuun: luovu vasta kun tuote hajoaa tai jää pieneksi

Kierrätä: onko tuote käytön jälkeen ongelma vai mahdollisuus?

Kulutuksesi on valintasi

Mikä ohjaa kulutustasi?

Kulutusta ohjaa yksilöiden päätökset

Yksilöiden päätöksiä ohjaavat halu ja tarve

Pohdi: Mitä eroa on halulla ja tarpeella? Määritä halu ja tarve ja keksi molemmista esimerkkejä.

Minä haluan vai minä tarvitsen?

Halu

Haluta: tekee mieli

Esim. Haluan uudet kengät.

Haluan uudet kengät koska:

- Kavereillakin on sellaiset
- Ovat muotia
- Sopii hyvin tiettyjen housujen kanssa

Tarve

Tarvita: olla hyödyksi johonkin tarpeeseen, olla tarpeellinen

Esim. Tarvitsen uudet kengät.

Tarvitsen uudet kengät koska:

- Vanhat jäivät pieniksi
- Vanhat hajosivat
- Minulla ei ole kumisaappaita

Kuvien lähteet:

<https://www.flickr.com/photos/86530412@N02/8253338213>

<http://www.publicdomainpictures.net/view-image.php?image=41943&picture=green-leaves-and-branches>